

Elna Munchs tale om forskelsbehandling af mandlige og kvindelige lærere

Taler

Elna Elisabeth Munch
Medlem af Folketinget for Det
Radikale Venstre

Dato

19. juni 1918

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Behandling af Forslag til Lov angående Lønforhold ved Skoler i Københavns m.fl. Kommuner

Opr. trykt i *Rigsdagstidende 1917/18 (2.samling) Forhandlingerne (Folketinget)* s. 569-571

I Lovforslagets §§ 1 og 2 er der indført en Forskel i Aldersgrænsen for Mænd og Kvinder, idet Bestyrere og Lærere ikke maa være fyldt 70 Aar, medens Bestyrerinder og Lærerinder ikke maa være fyldt 65 Aar, hvis de skal opnaa fast Ansættelse. Naar man har gjort denne Forskel, er det under Hensyn til, at det siges at være almindeligt, at Lærerinder tager deres Afsked tidligere end Lærerne, idet de skulde være svagere end disse. Det synes imidlertid urimeligt at fastslaa denne Ulighed som et Princip. Nogen statistisk Opgørelse foreligger der, saa vidt jeg ved, ikke, og Forholdene er sikkert ganske individuelle. Jeg haaber derfor, at der, selv om Uligheden gennemføres i den her foreliggende Lov, ikke derved maa blive skabt noget Præcedens. Hvis man eventuelt i Fremtiden i Lighed med, hvad man har gjort i andre Lande gaar til at fastsætte en Aldersgrænse for Embedsmænd, bliver det jo en Skønssag, om man vil sætte den ved 65 eller 70 Aar. Men jeg haaber, at man i alt Fald vil sætte den ens for Mænd og Kvinder. Paa Forhaand er der ingen Grund til at tro, at Kvinder giver tidligere op end Mænd. Ifølge Statistikken lever de endog nogle Aar længere end disse, og hvis der synes at være en Tilbøjelighed blandt Kvinderne til at trække sig tidligere tilbage end Mændene allerede nu, hvor der ingen Tvang foreligger, vil man jo ikke løbe nogen større Risiko ved at give Kvinderne den samme Respit som Mændene.

Under Forhandlingerne i den Kommission, der har beskæftiget sig med det offentlige Overtagelse af Skolerne, har det været en Forudsætning, at man med Hensyn til Lærpersonalet opnaaede en saadan Ordning, at det offentlige meddelte de Lærere fast Ansættelse, der hidtil har været knyttede til de

overtagne Skoler paa lignende fast Maade som de tilsvarende Lærere ved Statsskolerne. Man har derfor ment, at det vilde være rigtigt, at Staten antager de Lærere, der i 3 Aar har haft mindst 18 Timers ugentlig Undervisning ved de overtagne Overklasser, og at der tillægges dem Lønningsanciennetet fra det Tidspunkt, da de fik Ansættelse med 18 Timers ugentlig Undervisning ved saadanne Skoler, der er adgangsberettigede til de statsunderstøttede Pensionskasser. Dog har man for at knytte Lærerne saa nøje som muligt til Skolerne villet forpligte dem til at overtage indtil 27 Timers ugentlig Undervisning, og her vil jo undtagelsesvis det Tilfælde kunne indtræffe, at man ikke straks kan skaffe en Lærer alle de 27 Timer. Man har da ment det naturligt at lønne ham med en efter hans Timetal nærmere bestemt Kvotaløn. Selv om dette nu ikke er i fuld Overensstemmelse med sædvanlig Praxis, saaledes som det fornylig blev fremhævet af en af Ordførerne (Koføed), forekommer dette mig ikke at være nogen Vanskelighed, thi det er jo en ren og skær Overgangsbestemmelse, og Tilfældet vil sikkert kun rent undtagelsesvis indtræffe. Jeg tror, at det vil være en langt naturligere Maade at lønne vedkommende Lærer paa end, som det blev nævnt, ved en Timebetaling, der maaske ikke kom til at svare til vedkommende Lærers Kollegers Timebetaling.

En Del Lærere vil faa en meget vanskelig Stilling derved, at de nu har deres Timer spredte over flere Skoler eller Skoleafdelinger, hvoraf nogle overtages, andre ikke. Jeg tillægger det derfor overmaade stor Vægt, at man i §§ 6 og 7 tager et billigt Hensyn til disse Lærere.

Det hele Lovforslag har jo Karakteren af at skulle gælde for en Overgangstilstand. I Kommissionen, der repræsenterer de interesserede Kommuner og Staten, er det lykkedes at opnaa Tilslutning fra alle Sider, og det er derfor at haabe, at man i Rigsdagen ikke i alt for høj Grad vil lægge Vægt paa, at de enkelte Bestemmelser er i fuld Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler for fastansatte Embedsmænd, men at man vil tage Lovforslaget som en praktisk Løsning af de Vanskeligheder, der naturligt og nødvendigt maatte opstaa, naar Skolerne skulde gaa over fra privat til offentlig Drift. Men de Bemærkninger, som de forskellige Partiers Ordførere har fremsat, tyder jo ogsaa paa, at Lovforslaget vil faa en velvillig Behandling i det kommende Udvalg.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingets kvinder, Folketingstale, Kvindebevægelsen, Politisk tale, Radikale Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/elna-munchs-tale-om-forskelsbehandling-af-mandlige-og-kvindelige-laerere>